

ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

УДК 656.13

СИСТЕМА ОЦІНКИ ТА КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В СФЕРІ ТУРИЗМУ В МІЖНАРОДНОМУ ПРОЕКТІ WENET

*Доктор технічних наук Дмитриченко М. Ф.,
доктор технічних наук Дмитрієв М. М.,
кандидат технічних наук Бакуліч О. О.*

Розглядаються способи оцінки та контролю якості дистанційних курсів підвищення кваліфікації в сфері туризму в міжнародному проекті WeNeT.

The methods of estimation and quality control of the distance advanced training courses in the sphere of tourism in the international project of WeNeT are examined.

Національний транспортний університет за програмою TEMPUS IV здійснює разом з іншими партнерами реалізацію проекту «Мережа електронного дистанційного навчання для підвищення кваліфікації в сфері туризму (Білорусь, Україна і Грузія) — WeNeT».

За період міжнародного співробітництва університет та його співробітники набули європейського досвіду, пройшли стажування та налагодили дружні зв'язки з відомими європейськими університетами. Підписані 12 угод про наукове співробітництво в туристичній галузі між Національним транспортним університетом та університетами — членами консорціуму, серед яких : університет ім. Матея Біла (Банська Бистриця, Словачія), Тбіліський державний університет економічних відносин, Кутаїський університет права і економіки, Батумська морська академія та Білоруський державний економічний університет.

В НТУ розвинута дистанційна форма освіти в рамках Болонського Процесу і модернізована платформа «Прометей», створено український національний портал для дистанційної освіти у сфері туризму. Відкрито координаційний центр міжнародних проектів. В загальній системі підвищення кваліфікації в туристичній галузі Національний транспортний університет відповідає за розробку чотирьох модулів, а саме «Менеджмент туризму», «Культура управління в туризмі», «Програмно-технічне забезпечення менеджменту туризму» та «Інформаційні технології в менеджменті туризму».

На даний час розробка модулів завершена, вони розміщені на національному порталі та знаходяться в процесі апробації.

З січня 2012 року розпочався третій завершальний етап, який вимагає підведення підсумків великої роботи, що вже зроблена, а саме розробки та впровадження системи контролю та забезпечення якості дистанційних курсів підвищення кваліфікації в сфері туризму.

Зважаючи на те, що мова йде про створення і проведення високоякісних, актуальних в змістовному плані та орієнтованих на нагальні потреби туристичної галузі дистанційних курсів підвищення кваліфікації, необхідною умовою комерційного попиту на курси є систематичний контроль якості, що вимагає перманентного процесу оптимізації змісту модулів.

Складовою частиною оцінки та контролю якості курсів є визначення рівня якості, за яким можливо було б приймати рішення щодо оптимізації змісту чи процесу навчання.

Задача ускладнюється тим, що на даний момент об'єктивної оцінювальної шкали для виміру рівня якості дистанційних курсів підвищення кваліфікації, яка б обґрунтовувалася науково, або була б закріплена в стандарті, не існує ні в європейській системі освіти, ні в Україні. Ця шкала визначається довільно. Німецькими партнерами з Університету Падерборну було запропоновано три способи визначення оцінювальної шкали чи, інакше кажучи, індикаторів, за допомогою яких можна було б з упевненістю розпізнати відхилення від бажаного рівня якості.

Перший спосіб передбачає те, що результати проведеного виміру рівня якості беруться за основу для порівняння з результатами подальших вимірів і аналізу змін. Якщо при цьому спостерігаються погіршення

окремих індикаторів якості, необхідно вжити заходи для підвищення відповідних показників. Якщо індикатори залишилися на тому ж рівні, вважається, що початкова якість забезпечена. Якщо спостерігається поліпшення окремих показників, можна говорити про поліпшення якості. За цим способом, метою є перманентне підвищення якості з постійним впровадженням заходів щодо її покращення. Проблема цього підходу полягає в тому, що він не дає ніякої інформації, чи є досягнутий рівень якості задовільним з точки зору замовників і слухачів курсів.

Другий спосіб полягає в тому, що результати виміру рівня якості певного курсу можуть бути зіставлені з результатами іншого курсу, при цьому передбачаються однакові методи і стандарти виміру рівня якості. Не можна виходити з того, що якість курсу, вибраного для зіставлення, є зразком для наслідування. В такому підході існують ті ж проблеми, які були зазначені вище. Їх можна уникнути, якщо для порівняння взяти результати виміру рівня якості не для одного окремо взятого курсу, а середні величини результатів для багатьох успішно діючих курсів — знову ж таки з умовою застосування єдиних методів і стандартів виміру рівня якості.

Таблиця 1.1

Джерело інформації	Слухач (анкета)	Освітня установа (адміністративні, логістичні дані)
Параметр якості		
Якість змісту	Релевантність змісту курсів	Кількість слухачів курсу
	—	Кількість слухачів за рік
	—	Зміна кількості слухачів
Наукова якість	Актуальність учбових матеріалів	Доля джерел літератури, виданих за останні 5 років, в списку рекомендованої літератури
	Рівень науково-теоретичного обґрунтування практичної компоненти	Частка кількісних даних (у текстах / таблицях / графіках), що відносяться до періоду останніх трьох років, в загальному об'ємі кількісних даних
Методико-дидактична якість	Зрозумілість учбових цілей	Відсоток тих, що перервали навчання
	Зрозумілість структури курсу	Успішність
	Обґрунтованість вимог до рівня базових знань	—
	Зрозумілість учбового матеріалу	—
	Обґрунтованість об'єму учбового змісту	—
	Обґрунтованість використання учбових матеріалів по виду, об'єму і презентації	—
Технічна якість	Доступ і зручність у використанні системи дистанційного навчання	Кількість збоїв в системі
	Технічні передумови доступу з боку слухачів (вимоги до програмного забезпечення, вартість доступу)	Кількість інших технічних неполадок, які привели до перерви в роботі з системою дистанційного навчання
Якість інформування/ консультацій	Рівень інформування/ консультацій перед записом на курси	Інтенсивність комунікації
	Відкритий і конструктивний підхід до роботи із скаргами/критикою	
	Доступність особистого контакту з ППС	
	Швидкість реагування на питання учасників	

При третьому підході шкала оцінок для визначення задовільності рівня якості будується на заздалегідь заданому рівні окремих показників якості. Оскільки цей належний рівень визначається на підставі практичної діяльності, він встановлюється довільно і коригується з часом. При цьому вирішальну роль грає те, яким встановлено заданий рівень, він не повинен бути на занадто низькому рівні.

Для забезпечення стійкого і постійного процесу оптимізації усі оцінювальні шкали час від часу повинні піддаватися перевірці на предмет того, чи продовжують вони відображати належну якість насправді.

В основу кожної оцінювальної шкали покладені показники якості.

У таблиці 1.1. наведені індикатори виміру рівня якості, диференційовані за параметрами якості і джерелами інформації. Ця диференціація і індикатори застосовуються як «мінімальні» вимоги при вимірі рівня якості в проекті WeNeT [1].

Для конкретного виміру індикаторів можливі різні методи. Провівши аналіз існуючих методів виміру показників, було прийнято рішення в Національному транспортному університеті застосовувати обчислення індексів за методом експертних оцінок.

Система передбачатиме двохсторонню оцінку якості дистанційних курсів підвищення кваліфікації, а саме з боку слухачів та з боку викладацького персоналу. І споживачі і керівники оцінюватимуть дистанційні курси за практичною цінністю (необхідністю знань в їх роботі) та задоволеністю навчальним процесом. В експертній оцінці слухачів та керівників курсів використовуватимуться індикатори для оцінки змісту та актуальності інформаційного матеріалу курсів, компетентності та професіоналізму персоналу, організації навчального процесу, ефективності взаємодії. Враховуватиметься репутація навчального закладу та його конкурентоспроможність, тобто співвідношення «вартість навчання»/«якість».

На теперішній час в НТУ розпочалася апробація курсів, в якій задіяні Інститут заочного та дистанційного навчання, Інститут економіки та бізнесу на транспорті та факультет економіки, менеджменту і права.

Література

1. Г.Кауфман. Qualitätssicherung WeNeT. Пропозиції по створенню і впровадженню стійкої системи забезпечення якості для нових дистанційних курсів підвищення кваліфікації в Темпус-проекті WeNeT.
2. Дудкин Е.П. Доклад. Подготовка, переподготовка и повышение квалификации кадров железнодорожного транспорта в ПГУПС.

УДК: 330.837

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ГУМАНІЗАЦІЇ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

*Кандидат педагогічних наук Бахтіярова Х.Ш.,
кандидат історичних наук Язвінська О.М.*

В статті зроблено спробу розкрити основні аспекти комплексного підходу до гуманізації інженерно-технічної освіти в контексті фундаменталізації професійної підготовки у вищих навчальних закладах. Ключові слова: гуманізація, гуманітарна культура, гуманізація техніки, інженерно-технічна освіта, професійна освіта, фундаменталізація.

The article deals with the basic aspects of humanization of the engineering-technical education in a context of fundamentalization of the professional training in higher educational institutions. Key words: humanization, humanitarian culture, humanization of technic, engineering-technical education, professional training, fundamentalization

Постановка проблеми. Інтеграція України до загальноєвропейського освітнього простору, кардинальні зміни на ринку праці потребують перегляду традиційних підходів до підготовки інженерно-технічних фахівців у вищій школі та моніторингу ефективності здійснюваних заходів. Варто подивитися на досягнення інженерно-технічної освіти України, зокрема такої важливої галузі, як інженерно-педагогічна освіта, охарактеризувати її як сучасні, так і майбутні проблеми.